
Tak trochu jiné sušenky, aneb pravidla pro používání COOKIES po 1.1.2022

Společně se začátkem roku 2022 se stala účinnou legislativní změna dotýkající se každého, kdo provozuje webovou stránku či mobilní aplikaci, a zároveň využívá soubory cookies či podobné sledovací technologie jak pro zajištění nezbytného chodu svých webových stránek, tak pro účely analytické, statistické apod.

Tato legislativní změna nastala v souvislosti s harmonizací české právní úpravy [tj. v tomto případě zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jako „ZEK“)] s evropským kodexem elektronických komunikací (tj. směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace).

Pro lepší pochopení celé problematiky začneme více zešíroka vysvětlením, co cookies vlastně jsou a jakým způsobem je můžeme rozdělit. Cookies jsou textové soubory obsahující malé množství informací, prostřednictvím kterých si příslušná webová stránka ukládá informace o návštěvě daného uživatele. Cookies fungují tak, že při návštěvě uživatele webové stránky se stáhnou do jeho zařízení (telefon, počítač apod.), přičemž při každé jeho další návštěvě příslušné webové stránky se potom tyto cookies zasílají zpět na příslušnou webovou stránku, popř. na jinou webovou stránku.

Podle druhu ukládaných informací následně můžeme rozlišit cookies na několik druhů, kdy toto samotné dělení má pak vliv na udělování souhlasu s jejich užíváním, tj. na:

i. nezbytné cookies

tj. cookies, bez kterých by webové stránky nebyly funkční, sloužící např. k zapamatování si zboží v košíku v e-shopu, kdy uživatel vyhledává a ukládá více položek; nebo

ii. ostatní cookies

které můžeme dále rozdělit do dalších kategorií, a to:

- a. analytické a statistické cookies sloužící pro monitoring práce a užívání webové stránky jednotlivými uživateli, kdy jsou tyto informace následně využívány pro zlepšení obsahu a funkcí příslušné webové stránky;
- b. „remarketingové“ cookies sloužící pro personalizaci obsahu reklam a jejich následného zpřesňujícího a správnějšího zacílení na jednotlivé uživatele; a konečně;
- c. preferenční cookies sloužící pro to, aby si webová stránka zapamatovala uživatelské chování webové stránky nebo jejího vzhledu, jako je např. preferovaný jazyk webové stránky apod.

Právně tuto problematiku řeší ustanovení § 89 odst. 3 ZEK, kdy před příslušnou novelizací tohoto zákona znění uvedeného ustanovení vypadalo následovně:

„Každý, kdo hodlá používat nebo používá síť elektronických komunikací k ukládání údajů nebo k získávání přístupu k údajům uloženým v koncových zařízeních účastníků nebo uživatelů, je povinen tyto účastníky nebo uživatele předem prokazatelně informovat o rozsahu a účelu jejich zpracování a je povinen nabídnout jim možnost takové zpracování odmítnout. Tato povinnost neplatí pro technické ukládání nebo přístup výhradně pro potřeby přenosu zprávy prostřednictvím sítě elektronických komunikací nebo je-li to nezbytné pro potřeby poskytování služby informační společnosti, která je výslovně vyžádána účastníkem nebo uživatelem.“

Ze starého znění tohoto ustanovení plynulo, že do konce roku 2021, tj. konkrétně do dne 31. 12. 2021, byl sice pro kategorii ostatních cookies vyžadován souhlas uživatele webových stránek, nicméně tento byl uživatelem dáván „automaticky“ např. již samotným užíváním webových stránek, přičemž pokud uživatel nechtěl souhlas dát, musel tak učinit aktivním jednáním. Tato metoda se nazývá tzv. „opt-out“. Pro úplnost doplňujeme, že souhlas s užíváním kategorie nezbytných cookies nebylo potřeba vyžadovat, jelikož již z povahy věci by bez těchto cookies nemohla příslušná webová stránka fungovat.

Jak jsme již avizovali výše, na základě příslušné novelizace došlo ke změně i předmětného ustanovení, zejm. jeho výše uvedené části, které nově následovně:

„Každý, kdo hodlá používat nebo používá síť elektronických komunikací k ukládání údajů nebo k získávání přístupu k údajům uloženým v koncových zařízeních účastníků nebo uživatelů, získá od těchto účastníků nebo uživatelů předem prokazatelný souhlas s rozsahem a účelem jejich. Tato povinnost neplatí pro technické ukládání nebo přístup výhradně pro potřeby přenosu zprávy prostřednictvím sítě elektronických komunikací nebo je-li to nezbytné pro potřeby poskytování služby informační společnosti, která je výslovně vyžádána účastníkem nebo uživatelem.“

Změna ustanovení spočívá nahrazením metody „opt-out“ nově metodou tzv. „opt-in“, na základě které se nevyžaduje aktivní jednání uživatele webových stránek pro odebrání souhlasu s užíváním kategorie ostatních cookies, **ale již pro samotné udělení souhlasu s užíváním této kategorie cookies**. Záměrně uvádíme kategorii ostatních cookies, jelikož u kategorie nezbytných cookies se s ohledem na jejich povahu a vliv na funkčnost webových stránek nic nezměnilo.

Jinými slovy, od 1. 1. 2022 lze užívat cookies spadající do kategorie ostatních cookies nejdříve od okamžiku udělení souhlasu uživatele webových stránek s jejich užitím, a to nejpozději do momentu odvolání souhlasu uživatele s užíváním ostatních cookies.

Upozorňujeme, že porušení výše uvedené povinnosti ZEK považuje za přestupek, za který lze podle ustanovení § 118 odst. 26 písm. c) ZEK uložit pokutu ve výši až 50.000.000,- Kč nebo do výše 10 % z čistého obrátu pachatele přestupku dosaženého za poslední ukončené účetní období, podle toho, která z těchto hodnot je vyšší.

Udělení informovaného, dobrovolného a jednoznačného souhlasu s užíváním ostatních cookies tak bude potřeba získat aktivně pomocí tzv. „cookie lišty“, která, pokud již sama o sobě neobsahuje všechny

podstatné informace u vedené v odrážkách níže, by měla splňovat informační povinnost alespoň v rozsahu, že webové stránky cookies užívají s odkazem typicky na samostatné podstránky webu s názvem „cookies“ nebo „cookies policy“, kdy tato podstránka či podstránky by měly obsahovat alespoň následující informace:

- Vaše identifikační a kontaktní údaje;
- Vysvětlení pojmu „cookies“;
- Sdělení, jaké druhy cookies zpracováváte, ideálně s tabulkou konkrétních cookies, kde bude uveden název a definice konkrétní cookies, Váš název, účel cookies, doba zpracování cookies, typ cookies a případně informace, komu se zpřístupňuje apod; a konečně;
- Poučení o tom, jak lze souhlas užíváním cookies udělit a jak jej lze vzít zpět.

V samotné cookies liště by ideálně měla být možnost souhlasit se všemi cookies (např. jako „povolit vše“), odmítnout všechny cookies (např. jako „odmítnout vše“), samozřejmě mimo nezbytné cookies, a vlastní nastavení cookies (např. jako „nastavit“), kde by uživatel mohl zvolit souhlas nebo odmítnutí u každého druhu cookies zvlášť. Cookies lištu by mělo být možné uzavřít „křížkem“ i bez svolení jakékoliv volby.

Co se týče samotného souhlasu, tento může být u kategorie nezbytných cookies z povahy věci předvolen a nesmí být možné jej odebrat, a to právě s ohledem na jejich vliv na funkčnost webové stránky. Opačně je tomu u kategorie ostatních cookies, kde souhlas předvolen být nesmí, aby konkrétní uživatel mohl svým skutečným aktivním jednáním udělit souhlas s jejich užíváním, a to např. kliknutím na tlačítko volby „souhlasím“. Doplňujeme, že udělení souhlasu by mělo být stejně snadné, jako jeho odebrání.

Jestliže uživatel souhlas s užíváním ostatních cookies udělil, měl by mít zároveň možnost cookies lištu opět roztáhnout, resp. „rozkliknout“, (např. prostřednictvím zminiaturizované lišty v některém z dolních rohů webové stránky) a učinit volby znovu nebo alespoň v rámci podstránky „cookies“ či „cookies policy“ dát uživateli možnost znovu vše nastavit, tedy i již jednou udělený souhlas odebrat.

Pro lepší ilustraci či inspiraci přikládáme návrh možné cookies lišty, která obsahuje všechny potřebné informace pro správnou informovanost uživatele, a to včetně všech potřebných možností nastavení souhlasu uživatele s užíváním cookies. Zároveň je zde „proklikávací“ odkaz na seznam jednotlivých druhů cookies, kde jsou v jednotlivých tabulkách uvedeny jejich konkrétní názvy, popisy a délky dob zpracování (tj. dob, po kterou tyto cookies uchováváte). Tlačítka na cookies liště by měla být označena stejnou barvou, aby pro uživatele některá z voleb nebyla návodná nebo klamavá, tedy aby pro něj rychlá volba nebyla obtížná. Zároveň by cookies lišta neměla nadměrně obtěžovat uživatele např. zakrytím celé webové stránky či její větší části.

V praxi by získání informovaného souhlasu by tak mělo probíhat následovně:

1. Uživateli webové stránky se při přihlášení na webovou stránku zobrazí cookies lišta, prostřednictvím které by byl uživatel Vámi informován o tom, že používáte soubory cookies a ke kterým účelům, a že žádáte o udělení jejich souhlasu;
2. Uživatel následně buď přijme všechny soubory cookies nebo si nastaví, které soubory cookies přijímá a naopak, což potvrdí stisknutím tlačítka; přičemž poté;
3. Cookies lišta zmizí a podle uděleného souhlasu se spouští skripty, které soubory cookies uloží.

Stručně řečeno, jako nejlepší variantu úpravy užívání cookies, resp. získání příslušného souhlasu nově po 1. 1. 2022, doporučujeme vytvoření cookies lišty podle výše uvedeného návrhu, kdy by uživatel měl zároveň možnost se do cookies lišty kdykoliv během své návštěvy Vašich webových stránek vrátit. Cookies lišta by měla na uživatele „vyskočit“ hned po načtení Vašich webových stránek při jeho první návštěvě, přičemž její dostupnost by mohla být zajištěna ve formě zminiaturizované či zminimalizované lišty umístěné např. v levém dolním rohu webové stránky.

Uživatelům webových stránek, tj. subjektům, které by měly souhlas naopak udělovat, doporučujeme se stránkám, které po výše uvedené udělení souhlasu nevyžadují, vyhnout, jelikož se s největší pravděpodobností nejedná o řádně spravované a pravidelně aktualizované stránky, u kterých je pravděpodobnost zneužití od uživatelů získaných údajů vyšší a pravděpodobnější.

Tým advokátní kanceláře Juráš a partneři, advokátní kancelář v.o.s.
Mgr. Martin Kandel, advokátní koncipient